

Základní umělecká škola Trutnov

Nové dimenze výuky uměleckých předmětů na ZUŠ Trutnov

Klavír a písnička *Sešit 1*

Štěpánka Hrubecká

Lucie Viesnerová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH:

Houpy, houpy, kočka snědla kroupy	1
Houpy, houpy, kočka snědla kroupy - klavírní doprovod	2
Foukej, foukej větříčku	3
Zlatá brána, Pekař peče housky	4
Lítala si vlaštovénka	5
Pec nám spadla; Když jsem jel do Prahy	6
Ovčáci čtveráci	7
Prší, prší, jen se leje; Šel tudy měl dudy	8
Jeníčku bloudíš	9
Já mám koně	10
Já do lesa nepojedu	11
Neviděli jste tu mé panenky	12
Hrály dudy	13
Měsíček svítí	14 - 15
Jede, jede poštovský panáček	16 - 17
Voděnka studená; Koulelo se, koulelo.....	18
Pásla ovečky	19 - 20
Kočka leze dírou	21 - 22
Mikuláš ztratil plášť	23
Narodil se Kristus Pán	24
My tři králové	25 - 26
Houslový a basový klíč, notová osnova, základní tóny	27 - 29
Přiřad' jména not ke správné notové osnově	30
Křížek	31 - 32
Béčko	33 - 34
Rytmické hodnoty	35
Půlová nota s tečkou	36
Pomlky	37 - 38
Nota osminová	39
Přiřad' názvy pod noty	40
Dva doprovodné tóny	41 - 42
Vytvoř vlastní doprovod	43 - 44
Dudácká kvinta	45 - 46
Pec nám spadla	47 - 48
To je zlaté posvícení	49 - 51
Travička zelená - tvoření druhého hlasu	52 - 53
Prší, prší	54 - 55
2/4 takt, Dú Valaši, dú	56 - 57
3/4 takt, V zahrádce na hrušce	58 - 59
4/4 takt, Na tom pražském mostě	60 - 62
Sekunda	63 - 64
Ach, není tu, není	64
Tercie	65 - 66
Poštovský panáček	66
Kvarta	67 - 68
Červená se line záře	67
Kvinta	69 - 70
Taneček	69

obrázky jsou ze tříd Jany Wolfové 2, 11, 14, 16, 21, 23; Zdislavy Holomíčkové 10 a Ivana Moravce 19
klavírní doprovody od čísla 1 - 26 připravila a zhudebnila Štěpánka Hrubecká

Ilustrace na titulních stranách vytvořili žáci z výtvarné třídy Pavly Hodosové.

ÚVOD

„Lidová píseň“ předávaná z generace na generaci se v dnešní době jakoby ztrácí. A přitom její melodičnost a rytmická svěžest má v sobě sílu povzbuzení. Čím lépe ji naše děti a žáci poznají, tím snadněji pochopí písně jiných národů. Používáme zahraniční materiály, kde jsou písně metodicky seřazeny. Inspirovaly jsme se a snažily se i naše písně takto metodicky uspořádat.

Klavírní doprovody jsem psala tak, jak na mě působila i poezie slov v textu ukrytá. Největší radost bych však měla, kdyby se žáci odvážili hledat vlastní doprovody k písňím třeba i podle tohoto návodu. Přeji všem mnoho radosti s hudbou.

Štěpánka Hrubecká

Sešity Klavír a písnička jsou doplňkové materiály pro výuku hry na klavír, které jsou zaměřeny na hru lidových písní a tvoření doprovodů k písňím. V první části sešitu jsou řazeny jednotlivé lidové písně dle obtížnosti. Doprovody k písňím složila Štěpánka Hrubecká.

V druhé části sešitu, kterou vytvořila a uspořádala Lucie Viesnerová, se žáci učí teorii z oblasti not, rytmu, intervalů, stupnic, akordů, akordových značek a harmonie a zároveň plní praktické úkoly, tvoří doprovody a improvizují. Postupně se učí vytvářet si doprovody k lidovým písňím od nejjednodušších variant doprovodů až po použití vedlejších a mimotonálních harmonických stupňů. Zároveň se seznámí s tanečními a jazzovými styly, kde si mohou zkusit složit krátké skladby v daném stylu a rytmu. Obě části se dají libovolně kombinovat, záleží na učiteli, jak materiály použije ve výuce a přizpůsobí je individuálním schopnostem žáka. Na přiloženém CD si žáci mohou poslechnout nahrávky písní a cvičení, které využijí při své domácí přípravě.

Ve všech sešitech jsou použity symboly – kytička, ptáček, kniha. Kniha představuje teoretický poznatek, ptáček symbolizuje praktický úkol a kytička značí metodickou poznámku nebo návod, jak daný úkol řešit.

Věřím, že sešity Klavír a písnička budou inspirací i vhodným materiálem k doplnění a zpestření výuky hry na klavír.

Lucie Viesnerová

PODĚKOVÁNÍ

Rády bychom touto cestou poděkovaly skladateli Jiřímu Gemrotovi za cenné rady a připomínky při tvorbě klavírních doprovodů. Děkujeme za krásné skladatelské semináře s dětmi, které byly inspirací pro naši práci. Zároveň velký dík patří hudebnímu skladateli Jaroslavu Šťastnému, který připravil pro naše žáky semináře na téma improvizace a stylizace doprovodů k písňím.

Poděkování patří Zdislavě Holomíčkové ze ZUŠ v Trutnově, která vytvořila krásné ilustrace v přípravném sešitě, zvláště pak v části Intervaly - Obrázky. Dále za ilustrační doprovod děkujeme Ivanu Moravcovi ze ZUŠ ve Dvoře Králové, který poskytl výtvarné práce svých žáků a výtvarné třídy Jany Wolfové ze ZUŠ v Úpici. Děkujeme výtvarné třídě Pavly Hodasové ze ZUŠ v Trutnově za ilustrace na titulní a závěrečné strany sešitů.

Štěpánka Hrubecká a Lucie Viesnerová

Písně s doprovody

V písních „ Houpy, houpy, kočka snédla kroupy a Foukej, foukej větříčku “ nenajdeme notu c1. V notové osnově dej do kroužku v prvním taktu c1 v basovém i houslovém klíči. Druhý takt zakroužkuj zeleně, i takto začíná píseň Houpy, houpy. Ve třetím taktu dopiš c1 do basového klíče a ve čtvrtém c1 do klíče houslového.

1

Žák hraje píseň příjemným portamentem.

2

Houpy, houpy

Houpavě ♩ = 82

3

Houpy, houpy

The musical score is written for piano in 2/4 time. It consists of two systems of staves. The first system (measures 3-8) features a treble and bass clef staff with a melody in the treble and accompaniment in the bass. Dynamics include *mf*. The second system (measures 9-14) starts with a *f* dynamic, followed by *mp* and *mf*. It includes a *rit.* (ritardando) marking and ends with a double bar line. The bass clef staff in the second system shows a final chord with a sharp sign.

Houpy, houpy, kočka snědla kroupy.

A kořata jáhly, po peci se táhli.

Kořata se hněvala, že jim taky nedala.

Houpy, houpy, byli všichni hloupí.

4

Foukej, foukej větříčku

Foukej, foukej větříčku.

Shoď mi jednu hruštičku.

Shoď mi jednu nebo dvě.

Budou sladké obě dvě.

5

Foukej, foukej větříčku

6

Zlatá brána

Musical score for 'Zlatá brána' in 2/4 time. The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system (measures 1-8) features a melody in the right hand with slurs and fingerings (2, 1) and a bass line with slurs and fingerings (2, 1). The second system (measures 9-16) continues the melody and bass line, ending with a double bar line.

Zlatá brána, otevřená, zlatým klíčem, podepřená

Kdo do ní vejde, tomu hlava sejde, ať je to ten,

Nebo tenhleten!

7

Pekař peče housky

Musical score for 'Pekař peče housky' in 2/4 time. The tempo is marked 'Vesele' with a quarter note equal to 86 (♩ = 86). The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system (measures 1-8) features a melody in the right hand with slurs and fingerings (2, 3) and a bass line with slurs and fingerings (2). The second system (measures 9-16) continues the melody and bass line, ending with a double bar line. The tempo marking 'rit.' is placed above the second system.

Pekař peče housky,

Uždibuje kousky.

Pekařka mu pomáhá.

Uždibují oba dva.

Píseň „Lítala si vlaštověnka“ si může zahrát i každou rukou samostatně.

8

Lítala si vlaštověnka, lítala

Musical notation for exercise 8, right hand. It consists of two staves. The first staff starts with a treble clef, a 4/4 time signature, and a dynamic marking of *mf*. The melody is: C4 (finger 1), D4 (finger 1), E4 (finger 1), F4 (finger 1), G4 (finger 4), A4 (finger 4), B4 (finger 4), C5 (finger 2). The second staff starts with a treble clef and a dynamic marking of *mp*. The melody is: C5 (finger 1), D5 (finger 1), E5 (finger 1), F5 (finger 1), G5 (finger 4), A5 (finger 4), B5 (finger 3), C6 (finger 3).

Lítala si vlaštověnka

Lítala si vlaštověnka, lítala,

Až se ona nebe země týkala.

Přiletěl k ní krahulíček, černý pták,

Budeš-li se vlaštověnko vydávat?

Já se budu krahulíčku vydávat,

Až se bude suchý javor zelenat.

Zaletěl hned krahulíček do krámu,

Nakoupil tam zeleného hedvábu.

Omotal jím suchý javor dokola:

„A teď budeš vlaštověnko žena má!“

9

Musical notation for exercise 9, left hand. It consists of two staves. The first staff starts with a bass clef, a 4/4 time signature, and a dynamic marking of *mf*. The melody is: C3 (finger 4), D3 (finger 4), E3 (finger 4), F3 (finger 4), G3 (finger 4), A3 (finger 4), B3 (finger 1), C4 (finger 1). The second staff starts with a bass clef and a dynamic marking of *mp*. The melody is: C4 (finger 4), D4 (finger 4), E4 (finger 4), F4 (finger 4), G4 (finger 2), A4 (finger 2), B4 (finger 2), C5 (finger 2).

10

Pec nám spadla

Živě

The musical score for 'Pec nám spadla' is in 4/4 time. It consists of two systems of four measures each. The first system starts with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a dynamic marking of *f*. The bass clef part has a *mf* marking. Fingerings are indicated by numbers 1-3 above notes. The second system continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line.

1. Pec nám spadla, pec nám spadla, kdopak nám ji postaví,
starý pecař není doma a mladý to neumí.
2. Zavoláme na dědečka, ten má velké kladivo,
Dá do toho čtyři rány a už je to hotovo.

11

Když jsem jel do Prahy

Mírně

The musical score for 'Když jsem jel do Prahy' is in 3/4 time. It consists of two systems of four measures each. The first system starts with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The bass clef part has a *f* marking. Fingerings are indicated by numbers 1-4 above notes. The second system continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line.

1. Když jsem jel do Prahy pro hrách, pro hrách,
padl mně na cestě valach, valach.
2. Kdybych mu byl dával oves, oves,
byl bych měl valáška podnes, podnes.

12

Ovčáci, čtveráci

Rozhodně ♩ = 158

Ovčáci, čtveráci

To je lež! Jako věž! Nebyla to vička,

Ovčáci, čtveráci, vy jste naši vičku,

Ani čočovička, byl oves.

I tu čočovičku, vypásli.

13

Ovčáci, čtveráci

♩ = 158

14

Prší, prší

Živě

The musical score for 'Prší, prší' is in 4/4 time. The first system (measures 1-4) is marked 'f' and 'Živě'. The right hand plays a sequence of quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5. The left hand plays a sequence of quarter notes: G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. Fingerings are indicated: 2, 2, 3, 2 for the right hand and 1, 2, 3, 3 for the left hand. The second system (measures 5-8) is marked 'mf'. The right hand continues with quarter notes: A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5. The left hand plays quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5. Fingerings are indicated: 4, 4, 4 for the right hand and 3, 3, 2, 1 for the left hand.

1. Prší, prší jen se leje, kam koníčky pojedeme,
pojedeme na luka, až kukačka zakuká.

2. Kukačka už zakukala, má panenka zaplakala,
ty kukačko nekukej, má panenko, neplakej.

15

Šel tudy, měl dudy

Hybně

The musical score for 'Šel tudy, měl dudy' is in 4/4 time. The first system (measures 1-4) is marked 'f' and 'Hybně'. The right hand plays a sequence of quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5. The left hand plays a sequence of quarter notes: G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. Fingerings are indicated: 2, 1, 2 for the right hand and 2, 2, 2, 4 for the left hand. The second system (measures 5-8) is marked 'mf'. The right hand continues with quarter notes: A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5. The left hand plays quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5. Fingerings are indicated: 3, 3, 2 for the right hand and 3, 3, 2, 1 for the left hand.

1. Šel tudy, měl dudy, ani nezapískal.

Bodejž mu ty dudy rarášek roztřískal.

Žák si nejprve vyzkouší doprovod spodního hlasu k písni v levé ruce. Zároveň s tím se seznámí i s melodií, jež hraje učitel a kterou si on sám v dalším cvičení rozdělí mezi oba klíče.

16

Jeníčku bloudíš

Učitel

Žák

5

Detailed description: This is a piano accompaniment for the song 'Jeníčku bloudíš'. It consists of two systems of music. The first system has four measures. The right hand (treble clef) plays a melody of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The left hand (bass clef) plays a bass line of half notes: C3, F2, C3, F2, C3, F2, C3, F2. The second system also has four measures. The right hand continues the melody: D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4. The left hand continues the bass line: G2, C3, F2, C3, F2, C3, F2, C3. The piece ends with a double bar line.

Jeníčku, bloudíš, že za mnou chodíš:

Já už mám jiného, ty o tom nevíš.

Která je hodná, víc hochů nemá;

Má svého milého a je mu věrná.

Dítě mé milé! Netrap mne dýle:

Jestli mě ráda máš, řekni upřímně.

Což je to platno ráda tě míti:

Když si mne nemíníš upřímně vzíti!

z Klatovska

17

Houpavě ♩ = 65

mp

mf

f

mp

Detailed description: This is a piano score for a piece titled 'Houpavě' (Lullaby). It is in 3/4 time and has a tempo of 65 beats per minute. The score is divided into two systems of four measures each. The first system starts with a mezzo-piano (mp) dynamic. The right hand (treble clef) plays a melody of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The left hand (bass clef) plays a bass line of quarter notes: C3, F2, C3, F2, C3, F2, C3, F2. The second system continues the melody: D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4. The left hand continues the bass line: G2, C3, F2, C3, F2, C3, F2, C3. The piece ends with a double bar line.

Dítě si může písničku zazpívat a např. za pomoci kastanětů se rytmicky doprovodit, (sluchově, pocitově i hmatově se dotknout představy znějících podkov koníčka).

18

Já mám koně

Vesele ♩ = 114

The musical score is written for piano in 4/4 time. It consists of two systems of staves. The first system has four measures, with a dynamic marking of *f* (forte) in the first measure. The second system starts at measure 7 and has five measures, with a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) in the third measure. The melody is primarily in the right hand, while the left hand provides a simple accompaniment. The piece ends with a double bar line.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám ovsa, oni skáčou hopsa.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

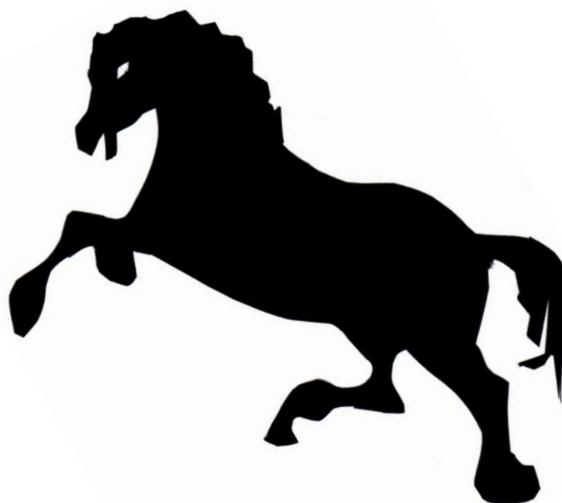
Když já jim dám obroku, oni skáčou do skoku.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám jetele, oni skáčou vesele.

Já mám koně vraný koně, to jsou koně mí.

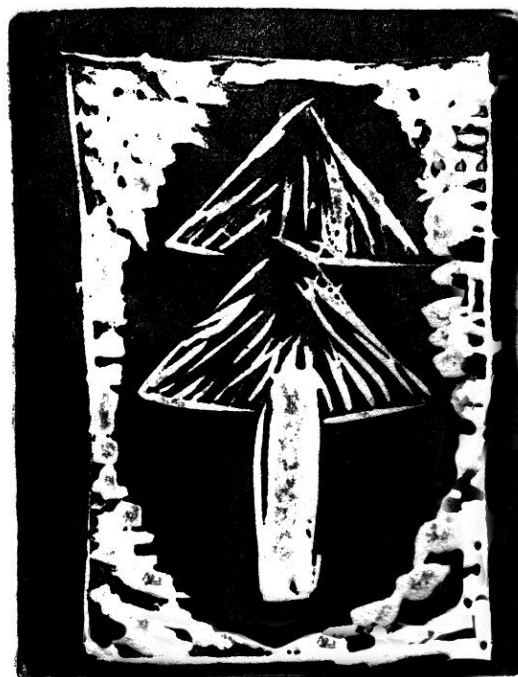
Dítě si samo po zazpívání písně s učitelem, navrhne dynamiku a zapíše do not dynamická znaménka.

19

Já do lesa nepojedu

Já do lesa nepojedu,
já do lesa nepůjdu.
Kdyby na mě hajný přišel,
on by mě vzal sekeru.

Sekera je za dva zlatý,
a topůrko za tolar.
Kdyby na mě hajný přišel,
on by mně to všecko vzal.

Vesele

Učitel *8va*

Žák *mf*

7 (8)

12 *8va*

Neviděli jste tu mé panenky

Neviděli jste tu mé panenky? Šla do lesa na malenky.

Neviděli jste tu mé panenky? Šla do lesa trávu žít.

Šla do lesa, byla rosa, záblo jí to, byla bosa.

Neviděli jste tu mé panenky? Šla do lesa trávu žít.

Vesele

1. Hrály dudy u Pobudy, já jsem je slyšela.

Dávali mně kominíka, já jsem ho nechtěla.

A já radši krejčího, to je něco lepšího,

Ušije mi šněrovačku ze samýho zlatýho.

2. Ještě lepší, nežli krejčí, dudáček je jako květ,

Přijde ke mně, zadudá mně, všichni budou závidět.

Zadudej mi, trošičku, moji milou písničku!

Přijdeš-li k nám dneska večer, dám ti sladkou hubičku.

Měsíček svítí, já musím jít za pannou, za pannou, za panenkou.

Měsíček zašel, já tam nedošel,

já jsem zabloudil, mně ji odloudil

v zeleném kloboučku mysliveček.

Ta naše láska bejvala hezká,

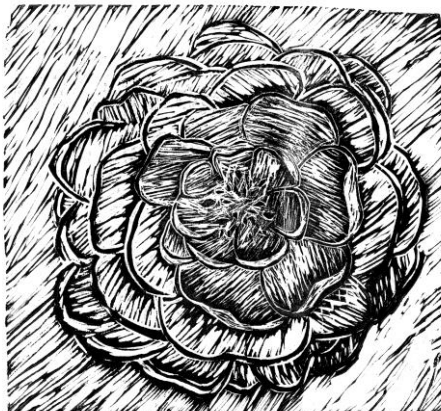
dyž je se zrušila, což je po ní?

Dej Pánbůh štěstí,

děvčátko hezký!

Však jiná růže mně vonět může,

však jiná růžička taky voní.

Učitel hraje part nahoře, dvou-hlas si libovolně rozloží mezi obě ruce. Žák hraje zpěvně legátem kromě opakovaných tónů, které se snaží hrát podobně jako by melodii sám zpíval. Impuls cítí na první dobu v taktu.

23

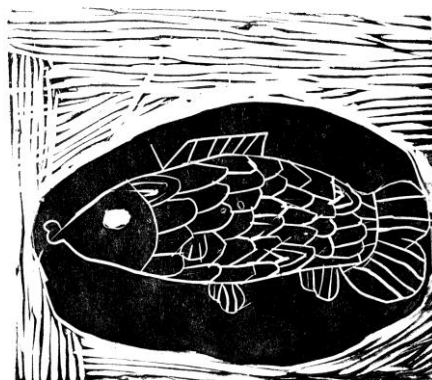
Měsíček svítí

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of four systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is marked with *8va* and includes slurs and accents. The piano accompaniment includes dynamic markings such as *mf*, *mp*, *p*, and *pp*, along with fingerings and slurs. The piece concludes with a double bar line.

Vesele ♩ = 138

The image shows a piano accompaniment for the song 'Jede, jede poštovský panáček'. It consists of two systems of music. The first system starts with a treble clef, a 3/4 time signature, and a dynamic marking of *f*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The second system starts with a measure rest of 9 measures, followed by a treble clef, a dynamic marking of *mf*, and a *f* marking later in the system. The piece ends with a double bar line.

Jede, jede poštovský panáček,
 jede, jede poštovský pán.
 Má vraný koníčky, jako dvě rybičky,
 jede, jede do Rokycan.
 Jede, jede poštovský panáček,
 Jede, jede poštovský pán.
 Vpředu má trubičku a vzadu truhličku,
 jede, jede do Rokycan.

Žák píseň transponuje do tóniny D dur. Učitel může namísto doprovodu, zahrát píseň Já do lesa nepojedu.

25

Jede, jede poštovský panáček

Vesele ♩ = 102

8

13

Voděnka studená

Smutně $\text{♩} = 112$

Voděnka studená jako led jako led,
nemožu má milá na tebe zapomnět.

Jednu zapomenu podruhé vzpomenu.
potřetí má milá slzy mě polejů.

Koulelo se, koulelo

Vroucně $\text{♩} = 60$

Koulelo se, koulelo,
červené jablíčko,
komu ty se dostaneš,
má zlatá Ančičko.

Koulela se, koulela,
dvě naproti sobě,
komu bych se dostala,
než Jeníčku tobě.

Žák hraje zpěvně legátem kromě opakovaných tónů, tři doby v taktu cítí na jeden impuls.

28

Pásla ovečky

Zvesela ♩ = 116

mf

legato

9

f

mp

15

Pásla ovečky v zeleném háječku.

Pásla ovečky v černém lese.

Já na ní dupy dupy dup.

Ona zas cupi cupi cup.

Houfem ovečky seberte se všecky.

Houfem ovečky seberte se.

Pásla ovečky v zeleném háječku.

Pásla ovečky v černém lese.

Já na ní pomaloučku jen.

Ona že z háje musí ven.

Houfem ovečky seberte se všecky.

Houfem ovečky seberte se.

Učitel může zahrát jednoduchý doprovod, kterým podpoří taneční charakter této známé písně.

29

Pásla ovečky

Zvesela ♩ = 116

Piano

The musical score is written in 3/4 time with a tempo of 116 beats per minute. It consists of three systems of music. The first system (measures 1-7) features a vocal melody in the treble clef with a mezzo-piano (*mp*) dynamic and a piano accompaniment in the grand staff with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second system (measures 8-13) includes a vocal melody with dynamics of *f* and *mp*, and a piano accompaniment with dynamics of *f*, *mp*, and *mf*. An 8va marking is present above the vocal line in measure 10. The third system (measures 14-20) concludes the piece with a vocal melody and piano accompaniment, ending with a double bar line.

Výrazně ♩ = 105

Kočka leze dírou, pes oknem, pes oknem,
Nebude-li pršet nezmoknem,
nebude-li pršet nezmoknem.

Pršelo, pršelo, zmokli jsme, zmokli jsme,
svítilo sluníčko, uschli jsme,
svítilo sluníčko, uschli jsme.

Výrazně ♩ = 105

5

8va

f *mf* *f* *mf*

8va
2

mf *mp* *mf* *mp*

9

8va

4 3 2 5

cresc. *f*

13

8va

4 3 2 1

mf *mp*

rit.

mf *mp*

Živě $\text{♩} = 102$

The musical score is for a piece in 2/4 time, marked 'Živě' (Allegretto) with a tempo of 102 beats per minute. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff begins with a dynamic marking of *mf* and contains a melody of eighth and sixteenth notes. The bass staff provides a simple accompaniment with quarter notes and rests. Fingerings are indicated by numbers 2, 3, and 4. A crescendo hairpin is shown in the final measure of the treble staff, leading to a dynamic marking of *f*.

Mikuláš ztratil plášť, Mikulášku sukni.

Hledali, nenašli, byli oba smutní.

Narodil se Kristus Pán

Slavnostně $\text{♩} = 100$

1. Narodil se Kristus Pán, veselme se. Z růže kvítek vykvet nám, radujme se.

Z života čistého, z rodu královského nám, nám narodil se.

2. Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se. Z života...

3. Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se. Z života...

4. Goliáš obloupen, veselme se, člověk jest vykoupen, radujme se. Z života...

5. Boží Syn se vtělil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...

6. Z nebe na zem sstoupil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...

7. Chudý s námi bydlel, veselme se, zimu, bídu trpěl, radujme se. Z života...

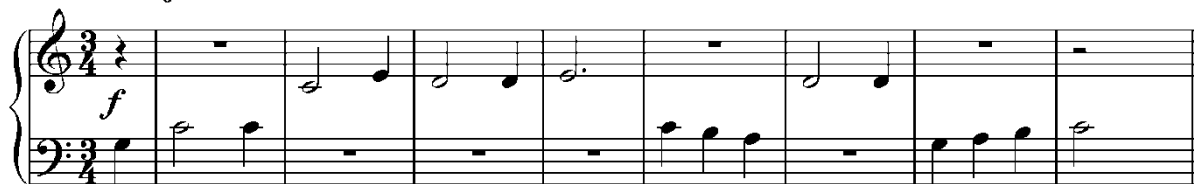
8. Ponížení přijal, veselme se, by nám nebe získal, radujme se. Z života...

9. Pánem jsa všech pánů, veselme se, snášel pro nás hanu, radujme se. Z života...

10. Syn jsa Boha Otce, veselme se, dán jest zemské Matce, radujme se. Z života...

My tři králové

Nebojácně ♩ = 130

1. My tři králové jdeme k vám, štěstí, zdraví přejeme vám.
2. Štěstí, zdraví, dlouhá léta, my jsme k vám přišli zdaleka.
3. Daleko-li cesta vaše? Do Betléma mysl naše.
4. Co ty černej stojíš vzadu, vystrkuješ na nás bradu?
5. Slunce je toho příčina, že je má tvář opálená.
6. Kdybys na slunce nechodil, nebyl by ses tak opálil.
7. Slunce je drahé kamení, od Kristova narození.

8. Herodes král se nakouká, vidí tři krále zdaleka.
9. Protrh se Josef ze psaní, pojal děťátko s Marií.
10. Utíkal s ní do Egypta, do toho slavného města.
11. Kde Maria přebývala, nad tím domem hvězda stála.
12. Přebývejte s Kristem Pánem, až na věky, věkův ámen.
13. A já černej vystupuju, a Nový rok všem vinšuju.
14. A my taky vystupujem, a Nový rok všem vinšujeme

Učitel může žákovi doprovod obměňovat podle nálady textu jednotlivých slok. Doporučuji 1, 2, 3, variantu opakovat za sebou až do 8. sloky. U 9. sloky pokračovat 4. variantou, od 10. sloky opět první tři varianty, 13. sloka 4. obměna a závěr poslední 5. varianta doprovodu.

My tři králové

♩ = 112

8

Musical notation for measures 8-14. The system consists of three staves: a grand staff (treble and bass clefs) and a separate bass clef staff. The grand staff shows a melody in the treble clef and accompaniment in the bass clef. The separate bass clef staff shows a more complex bass line with many notes and accidentals.

15

Musical notation for measures 15-22. Similar to the first system, it features a grand staff and a separate bass clef staff. The melody in the treble clef continues, while the bass clef accompaniment and the separate bass staff show further development of the harmonic and bass line.

23

Musical notation for measures 23-30. The system continues with the grand staff and the separate bass clef staff. The melodic and harmonic progression is maintained across these measures.

31

Musical notation for measures 31-36. The system continues with the grand staff and the separate bass clef staff. The notation shows a continuation of the musical themes established in the previous systems.

37

Musical notation for measures 37-42. The system concludes with the grand staff and the separate bass clef staff. The final measures show a resolution of the musical ideas, ending with a double bar line.

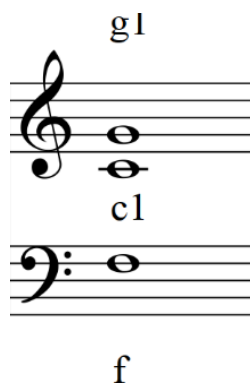
Praktická část

Houslový a basový klíč

Houslový klíč,
G klíč,
určuje, kde je nota g1

Basový klíč,
F klíč,
určuje, kde je nota f

Houslový a basový klíč, notová osnova, základní tóny

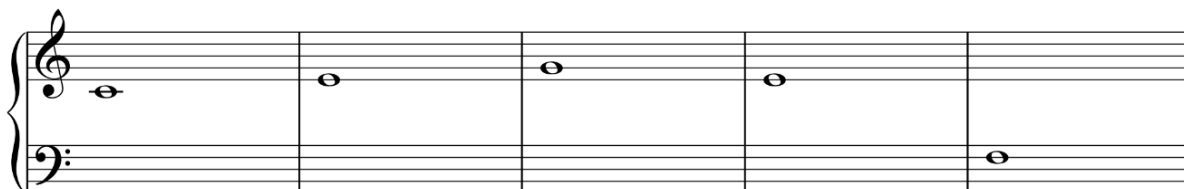
Houslový klíč = G klíč, G klíč se kroutí kolem noty g1

Basový klíč = F klíč, F klíč se kroutí kolem noty f malé

Vybarvi noty c1 zeleně, noty g1 červeně a f malé modře.

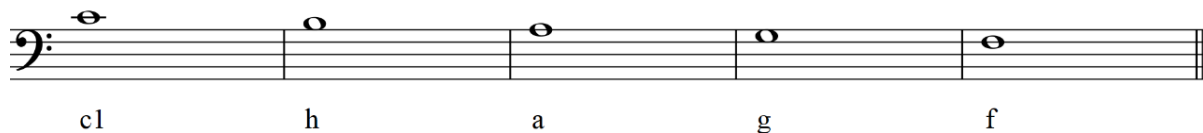
Kolik má notová osnova linek?.....

Kolik má notová osnova mezer?.....

Namaluj notovou osnovu, zapiš jeden z klíčů. Vyznač modře tři noty v mezerách a červeně tři noty na linkách.

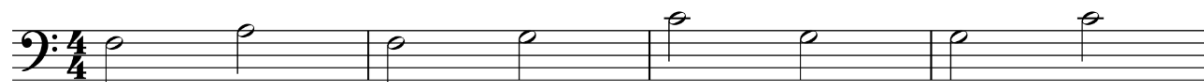
Noty v basovém klíči

V následujícím cvičení zakroužkuj dvojice not (vždy je to 1 takt) podle nápovědy.

F A – zeleně,

G C – červeně, F H – modře. Zkus pojmenovat zbylé noty.

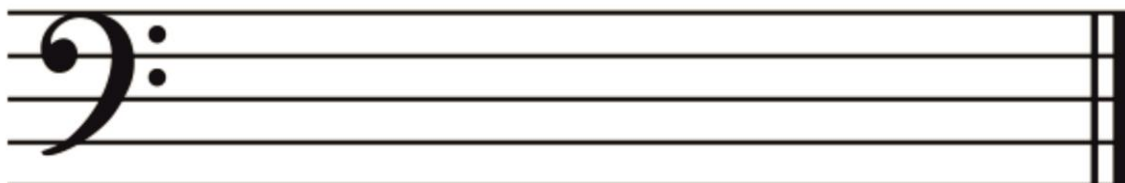

5

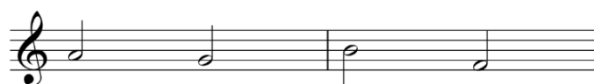

Do připravené notové osnovy zapiš krátkou melodii z pěti tónů v basovém klíči c1 – f malé a nauč se ji hrát.

Přiřaď jména not ke správné notové osnově.

1. g¹ c¹ d¹ a¹

2. c f a f

3. a¹ g¹ h¹ f¹

4. c h e d

5. e¹ h¹ f¹ d¹

6. a¹ g¹ h¹ f¹

7. e d f h

8. h g a f

Křížek

Křížek je jako žebříček, po kterém nota vyleze o půl tónu výš. Píše se před notu a hraje se na nejbližší klávese výš od daného tónu. Například nota **F** vyleze na notu **Fis**. Ke každé notě s křížkem přidáváme koncovku **is**, **C – Cis**, **F – Fis**.

V následujícím cvičení pojmenuj noty a spoj je s příslušnou klávesou.

Většina not s křížkem se hrají na černých klávesách.

Jsou dvě noty s křížkem, které se hrají na bílých klávesách. Jak se tyto noty jmenují?

_____ a _____

V následující písničce dopiš křížky před každou notu a písničku si zahraj. Poznáš, jaká je to píseň? _____

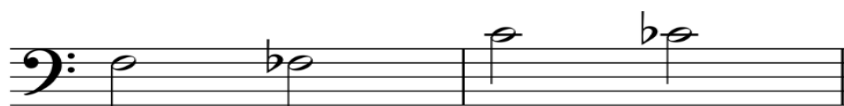
Béčko

Béčko je jako baťůžek, který notu táhne směrem o půl tónu níž. Nota s baťůžkem ztěžkne a dopadne na nejbližší klávesu směrem dolů. Například nota h spadne na notu hes. Ke každé notě s křížkem přidáváme koncovku **es**, **C – Ces**, **D – Des**.

V následujícím cvičení pojmenuj noty a spoj je s příslušnou klávesou.

Většina not s béčkem se hrají na černých klávesách.

Jsou dvě noty s béčkem, které se hrají na bílých klávesách. Jak se tyto noty jmenují?

_____ a _____

Zahraj si schovanou písničku. Čárky mezi názvy not znamenají takty. Poznáš, jaká to je?

Ges Es Es Es, Ges Es Es Es, Ges Ges As Ges, Ges Fes Fes, Fes Des Des Des, Fes Des Des Des,
Fes Fes Ges Fes, Fes Es Es.

Zapiš tuto píseň do následující notové osnovy.

Rytmické hodnoty

čtvrtěová nota

půlová nota

celá nota

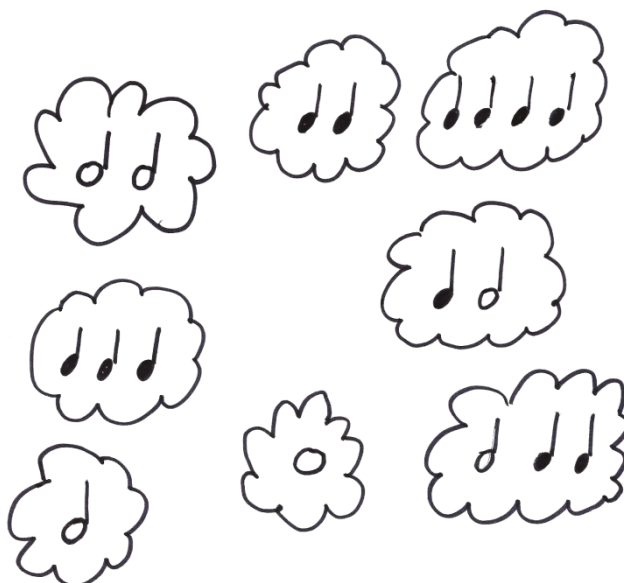
Čtvrtěová nota se počítá na jednu dobu.

Půlová nota se počítá na dvě doby.

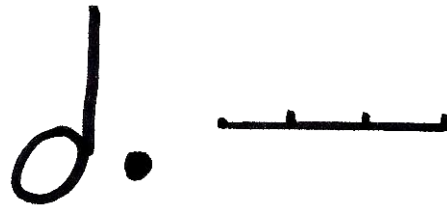
Celá nota se počítá na čtyři doby.

Spoj k sobě obláčky, ve kterých je stejný počet dob.

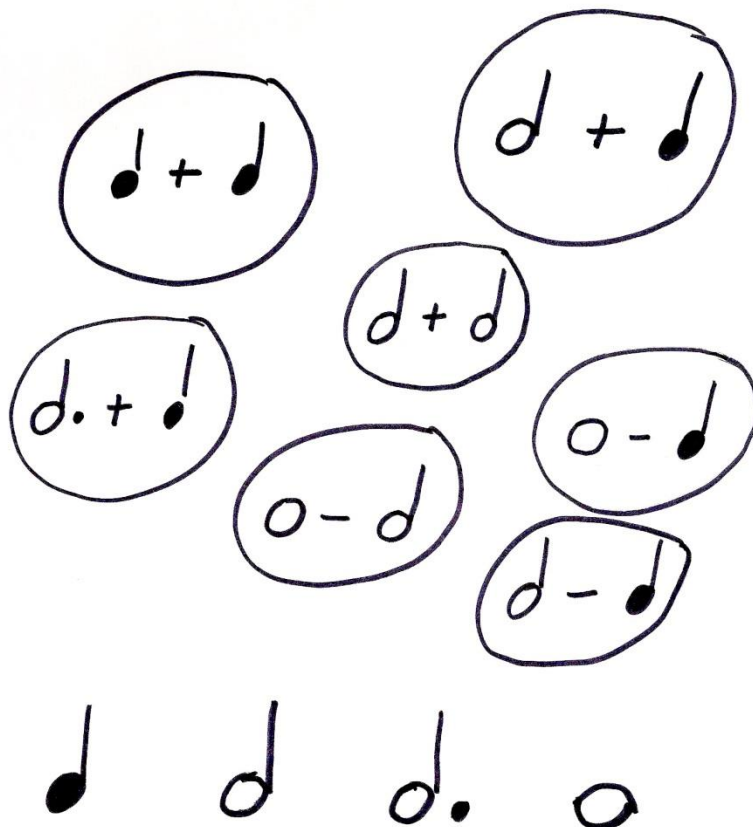
Půlová nota s tečkou

Tečka vedle noty prodlužuje notu o polovinu její délky. Polovinou noty půlové je nota čtvrtě. Půlovou notu s tečkou budeme počítat na 3 doby.

Spoj rytmické příklady se správným výsledkem.

Pomlky

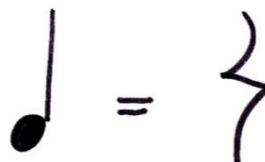

Pomlky jsou pauzy v hudbě nebo například v písničce, kterou hraješ a zpíváš. Když je v notové osnově napsaná pomlka, znamená to, že je na danou dobu ticho. Pomlky mají stejné délky jako notové hodnoty.

Přiřaď správně názvy pomlk.

pomlka půlová

pomlka celá

pomlka čtvrtě

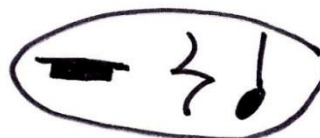
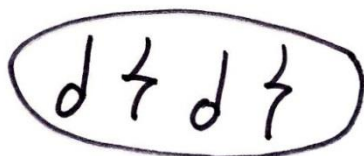
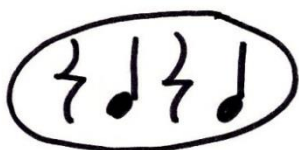
Zahraj si písničku Maličká su a zakroužkuj v osnově všechny pomlky. Jak se jmenují pomlky v písničce Maličká su? _____

Maličká su, husy pásu,
tancovala bych já až se třasu,
tancovala bych já až se třasu.

Spoj k sobě ovály, které mají stejný počet dob.

Počítej nahlas a hraj následující melodii, šepťej, když se objeví pomlka.

Šepťej pomlky

5

Nota osminová

Dvě noty osminové vyplní jednu notu čtvrtovou.

Vytleskej si následující melodii písňě. Počítej noty osminové = pr – vá, dru – há, každá osminová nota na jednu slabiku.

Zkus si píseň zpívat a do toho přešlapuj z levé nohy na pravou doby v taktu. Písničku si zahraj.

Zakroužkuj v notách osminové noty tak, aby tvořily jednu dobu.

Stála basa

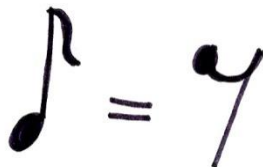
Vesele

1 5 3 1

f *p* *f* *p*

Stála basa u primasa,
za kamnama stála,
když primaska zatopila,
basa sama hrála.

Osminová pomlka

Přiřaď názvy pod noty:

půlová nota, čtvrtá nota, osminová nota, celá nota

1

2

3

4

5

6

7

8

Dva doprovodné tóny

Zahraj si píseň Sedí liška pod dubem podle not.

The musical score is written for piano in 4/4 time. It consists of two systems of four measures each. The first system starts with a treble clef and a bass clef. The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes.

Sedí liška pod dubem,
má píšťalku a buben,
na píšťalku píská,
a na buben tříská.

Píseň je v pětiprstové poloze. Pomocí prvního a pátého tónu můžeme píseň doprovodit.

První stupeň (první tón v pětiprstové poloze) se nazývá TÓNKA.

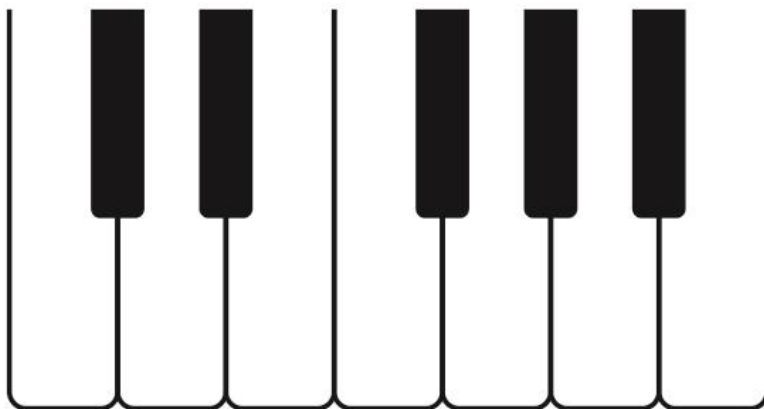
Pátý stupeň (pátý tón v pětiprstové poloze) se nazývá DOMINANTA.

Zakroužkuj tóniku v levé ruce zeleně a dominantu červeně.

V následující osnově transponuj (zahraj a poté zapiš píseň od tónu D) píseň Sedí liška pod dubem a zkus doplnit doprovod pro levou ruku na základě dvou doprovodných tónů – tónika a dominanta. Do připravené klaviatury vyznač křížkem klávesy, na kterých hraješ tuto píseň od tónu D. Pokud budeš hrát na černé klávese, nezapomeň před notu napsat správnou posuvku.

Vytvoř vlastní doprovod

Zahraj si následující píseň. Víš, jak se jmenuje?

Píseň doprovázíme v prvním případě pomocí.....

V druhém případě jsme použili doprovod pomocí dvou doprovodných tónů

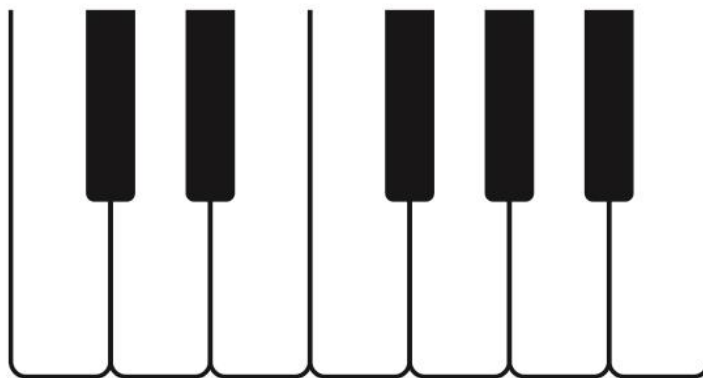
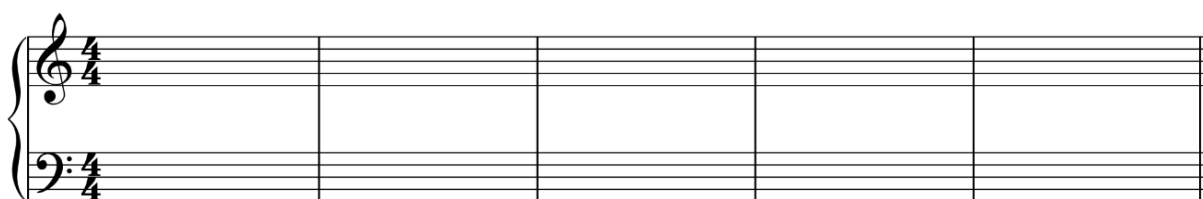
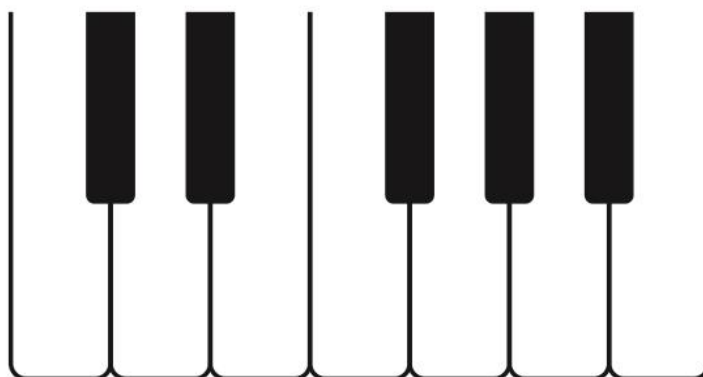
.....

Zahraj si podle not následující píseň. Poznáš ji? Zkus doplnit doprovod pomocí dvou doprovodných tónů – tóniky a dominanty.

Do připravených notových osnov transponuj tuto píseň od tónů D a E. Posuvky piš před noty. Do klaviatury vyznač klávesy, na kterých budeš píseň od daných tónů hrát.

Zkus si vymyslet vlastní doprovod k této písničce a dopiš jej správně do osnovy. Můžeš použít dudáckou kvintu a dva doprovodné tóny. Zkus je různě kombinovat a rytmitizovat, ať je každý doprovod trochu jiný.

Dudácká kvinta

Zahraj si písničku Šel tudy s doprovodem dudácké kvinty. Zkus si zahrát různé variace doprovodu podle not (varianty A – E).

5 3 4

Musical notation for variation A, measures 1-6. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

7 B 5 3 4

Musical notation for variation B, measures 7-12. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

13 C 5 3 4

Musical notation for variation C, measures 13-18. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

19

Musical notation for variation D, measures 19-24. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

25 D 5 3 4

Musical notation for variation E, measures 25-30. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

31 E 5 3 4

Musical notation for variation F, measures 31-35. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

36

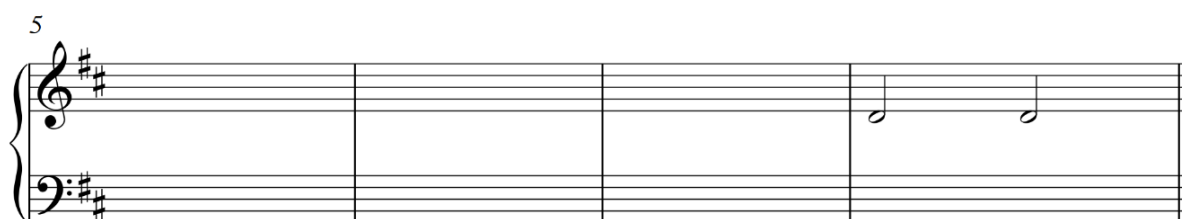
Musical notation for variation G, measures 36-40. Treble clef, 4/4 time. Bass clef accompaniment with chords.

Kvinta je vzdálenost mezi prvním a pátým tónem. Pomocí dudácké kvinty můžeš doprovodit písničky v pětiprstové poloze.

Do připravené osnovy zkus dopsat melodii písňe Šel tudy od tónu A. Píseň si zpívej a najdi ji nejdříve podle sluchu na klavíru, je píseň pouze na bílých klávesách? Když se ti podaří dopsat melodii do osnovy, pokus se doplnit doprovod v levé ruce. Můžeš se inspirovat variacemi doprovodu z předchozí strany. Nezapomeň, že i doprovod musíme posunout stejně jako melodii.

Pec nám spadla

Zkus si zahrát píseň Pec nám spadla s doprovodem. Na následující stránce je několik různých variant doprovodů.

Povídejte si s učitelem o tom, jak se jednotlivé doprovody liší.

Vyznač si v notách tóniku a dominantu.

8va-----|

4 2 4 4 5 4

8va-----|

8va-----|

5 (8)-----|

Melodie písně s rozloženým akordem

Píseň jsme doprovázeli jedním tónem nebo dvojhmatem. Melodii můžeš doprovodit i rozloženým akordem, který leží na tónice a dominantě.

8va-----|

The musical score is written for piano in 2/4 time. It consists of two staves: a treble clef staff on top and a bass clef staff on the bottom. The treble staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth notes: G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The bass staff begins with a bass clef and a 2/4 time signature. The accompaniment consists of eighth notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, Bb3, C4, Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3. A dashed line with a vertical bar at the end is positioned above the treble staff, starting from the first measure and extending to the end of the piece. The label '8va' is placed at the beginning of this dashed line.

To je zlaté posvícení

Zahraj si pravou rukou následující píseň. Pokus se do basového klíče doplnit druhý hlas k této písni.

Nejdříve si vytvoř spodní tercii k již zapsané melodii a pak celý tento hlas posuň o oktávu níž. Melodii druhého hlasu hraj a k tomu si zpívej první hlas písně.

Vesele

5 5 3 3 2 2 1 1

f

5

p *mf*

To je zlaté posvícení,
to je zlatá neděle.
Máme maso a zas maso,
k tomu kousek pečeně.

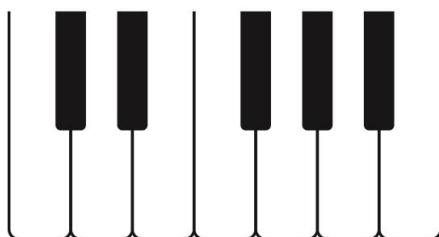
V jaké pětiprstové poloze je píseň zapsaná? Vyznač na klaviatuře všechny tóny této pětiprstové polohy.

Již z předchozích úkolů určitě víš, že si můžeš pomoci písni Sedí liška pod dubem.

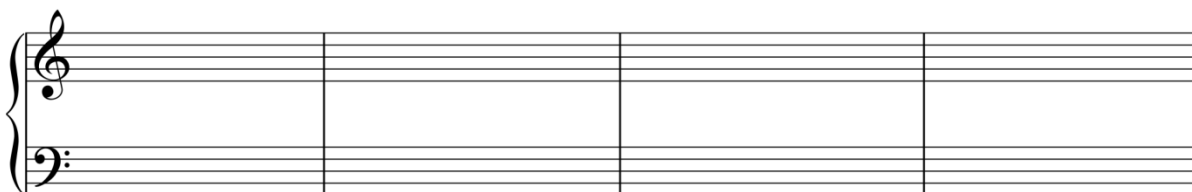
Napiš název této polohy na linku, podle jejího spodního tónu. Vyznač barevně tóniku a dominantu v této pětiprstové poloze.

Na kolikátém stupni této polohy píseň začíná? Jak tomu stupni říkáme?

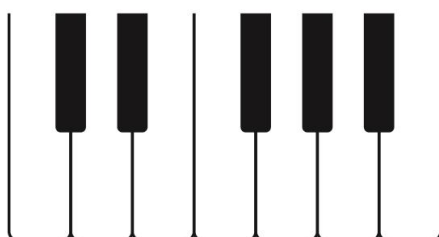
Do připravené notové osnovy píseň transponuj od tónu A. Posuvky piš k notám. Zkus si vytvořit vlastní doprovod pomocí tóniky a dominanty.

5

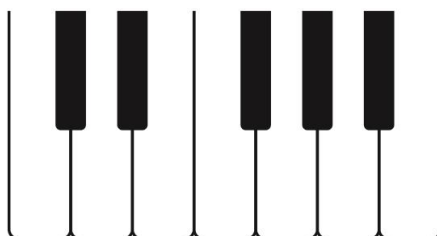
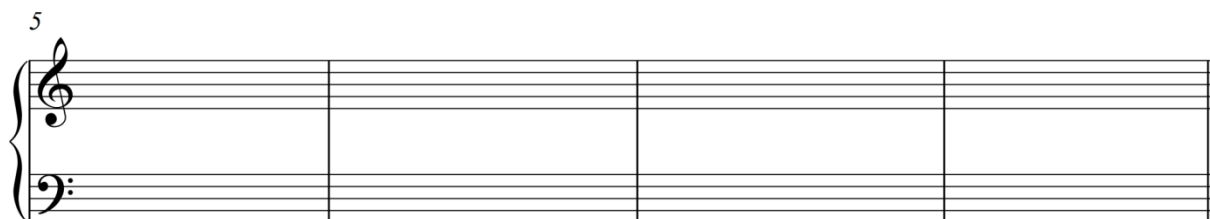
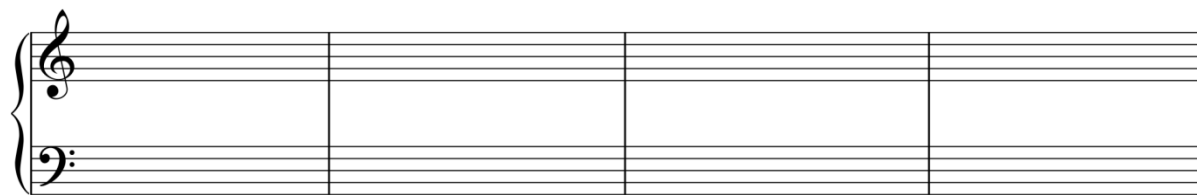

Vyznač na klaviatuře pětiprstovou polohu a pojmenuj ji.

Nyní to zkus vše ještě jednou od tónu H.

Na závěr si zkus zahrát píseň s navrženým doprovodem.

Vesele

f non legato
legato

5

p *mf*

Travička zelená – tvoření druhého hlasu

V této lidové písni si procvičíš souhru obou rukou a zároveň poslouchej doprovodnou levou ruku jako samostatný druhý hlas.

Vesele

7

12

1. Travička zelená, to je moje potěšení,
travička zelená, to je moje peřina.
Jak jen z jara začne pučit,
nechci já se doma mučit.
Travička zelená, to je moje peřina.
2. Travička zelená, to je moje potěšení,
travička zelená, to je moje peřina.
Když si smyslím, tak si sednu,
když si smyslím, tak si lehnu.
Travička zelená, to je moje peřina.

Druhý hlas u lidových písní si můžeš vytvořit přidáním spodní tercie (vzdálenost 1. a 3. tónu), později to můžeš hrát i v decimách (vzdálenost 1. – 10. tónu), první z hlasů posuneš o oktávu výš nebo druhý hlas posuneš o oktávu níž a už hraješ decimy. K základnímu tónu melodie, u této písně je to tón D, netvoříme spodní tercii a místo decimy hrajeme oktávu.

V následující úpravě si zahraj píseň každou rukou zvlášť a zkus doplnit druhý hlas do notové osnovy.

Píseň si zahraj v terciích a následně i v decimách.

Vesele

3 3 4 5 5 3
4 4 3 2 2 4 3 3 5 5

7

12

Prší, prší

Píseň Prší, prší má melodický rozsah šesti tónů. Zahraj si melodii podle notového zápisu a napiš, které tóny tvoří melodii. Pak tóny seřaď podle hudební abecedy.

Který tón je přiřazený k pětiprstové poloze, ze které píseň vychází? Na kolikátém stupni té polohy píseň začíná? Který tón je tónika, a který dominantanta?

Vesele

legato

7

2

mf

f

p

The musical score is written in 2/4 time. The first system consists of six measures. The first measure is marked 'Vesele' and contains a treble clef, a 2/4 time signature, and a melody starting on G4. The first measure also includes fingering numbers: 3, 3, 4, 3. The first measure is marked *mf*. The second measure is marked *f*. The third measure is marked *f*. The fourth measure is marked *f*. The fifth measure is marked *f*. The sixth measure is marked *f*. The second system consists of six measures. The first measure is marked 'legato' and contains a treble clef, a 2/4 time signature, and a melody starting on G4. The first measure also includes fingering numbers: 7, 2. The first measure is marked *p*. The second measure is marked *p*. The third measure is marked *p*. The fourth measure is marked *p*. The fifth measure is marked *p*. The sixth measure is marked *p*.

1. Prší, prší, jen se leje, kam koníčky pojedeme, pojedeme na luka, až kukačka zakuká.
2. Kukačka už zakukala, má panenka zaplakala, ty kukačko nekukej, má panenke neplakej.

V písničce se objevují dva druhy úhozu, je to legato a staccato.

Zkus dopsat, v které ruce se každý z úhozů objevuje, jak se značí a co znamená.

STACCATO _____

LEGATO _____

Dynamická označení

Dynamická označení jsou zkratky, které nám napovídají, jak silně a slabě máme hrát. V písničce se objevují tři dynamické zkratky, podívej se do not, určitě je najdeš. Do připravené linky zkus napsat, co znamenají.

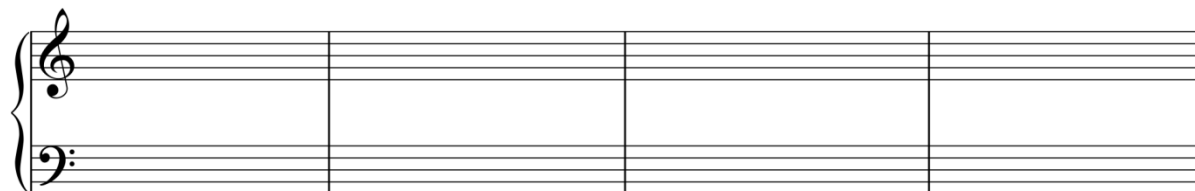
mf = mezzoforte _____

f = forte _____

p = piano _____

Do připravené notové osnovy zapiš píseň Prší, prší od tónu A. Notová osnova pro doprovod čeká na tvůj nápad. Použij tóniku a dominantu.

2/4 takt

Ve dvoučtvrtovém taktu napočítáš dvě doby a základní dobou je nota čtvrtová.

Zahraj si písničku Dú Valaši, dú ve dvoučtvrtovém taktu. Nejdříve si každý řádek vytleskej s počítáním nahlas. Všimni si, jak se dvoučtvrtový takt značí. Označení najdeš hned za houslovým klíčem.

Taktové označení zakroužkuj červenou barvou.

Dú Valaši, dú

Pohodlně

mf

9

Dú Valaši, dú, hore dzedzinú,
jeden nese pepřek, druhý nese česnek,
třetí cibulú, třetí cibulú.

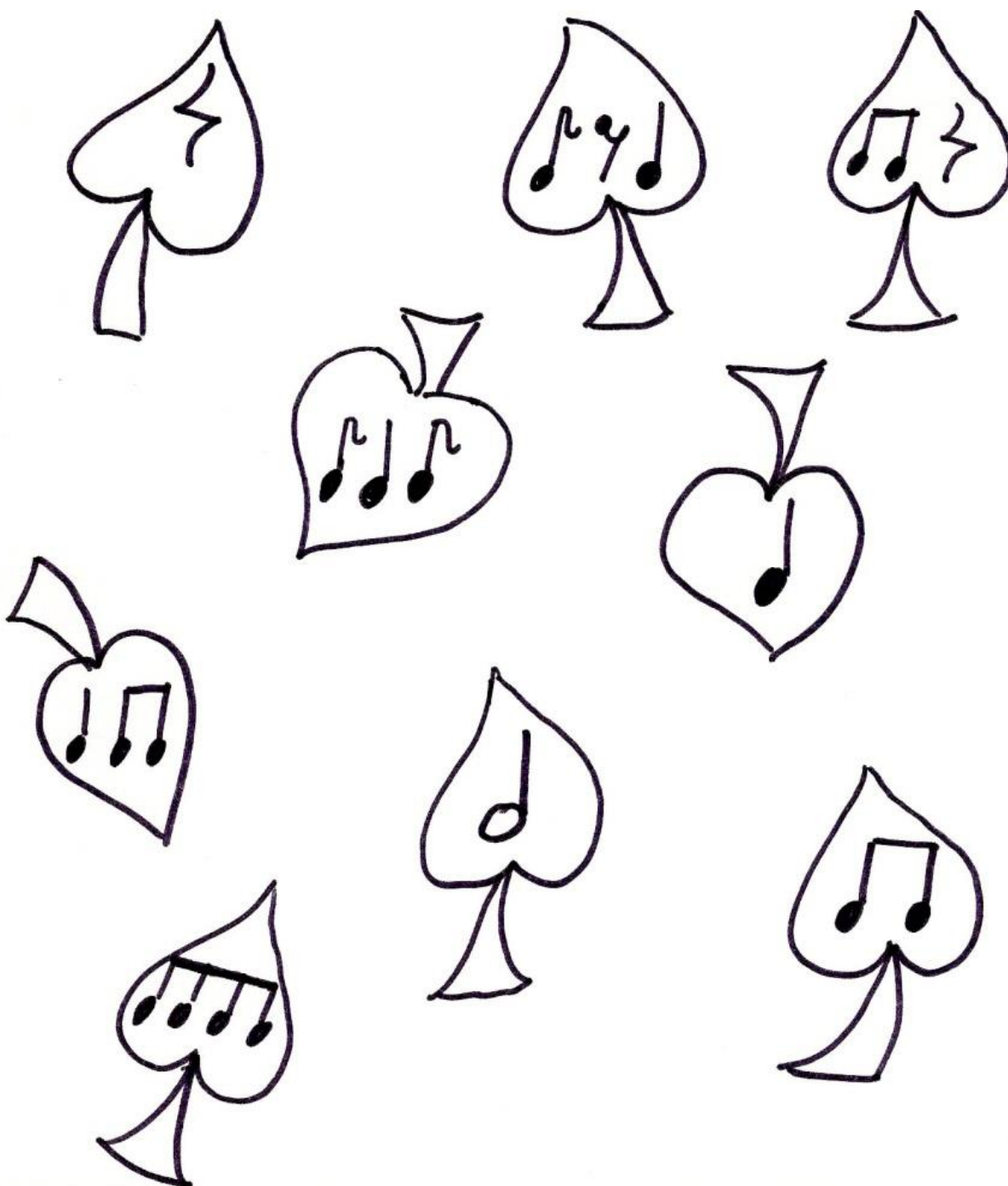
Doplň taktové čáry tak, aby byly v každém taktu dvě doby.

Cvičení si vytleskej a počítej nahlas.

Spočítej doby v každém lístku a napiš počet do stonků. Pospojuj lístky, které k sobě patří. Vybarvi lístky, které by se hodily do 2/4 taktu.

3/4 takt

Ve 3/4 taktu napočítáš tři doby a základní dobou je nota čtvrtě. Zahraj si písničku V zahrádce na hrušce ve 3/4 taktu.

Vyznač si v písničce taktové označení.

V zahrádce na hrušce

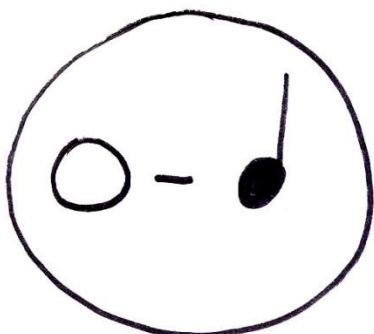
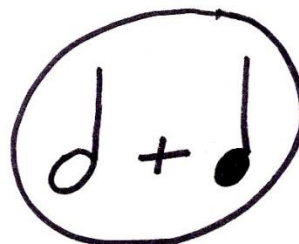
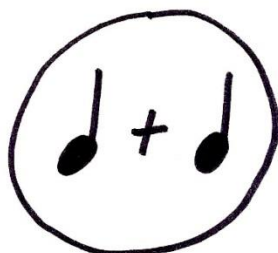
V zahrádce na hrušce sedává kos,
má černý kabátek a žlutý nos.

Vyplň mezery v prvním řádku tak, aby byly v každém taktu tři doby. Ve druhém řádku chybí taktové čáry, zkus je dopsat.

Vypočítej příklady v bublinách a spoj je se správným výsledkem. Vybarvi bubliny, které se hodí do 3/4 taktu.

4/4 takt

Ve čtyřčtvrťovém taktu napočítáš čtyři doby, základní rytmická hodnota je nota čtvrtěová.

Zahraj si následující píseň ve čtyřčtvrťovém taktu. Vyznač si v písni taktové označení.

Na tom pražském mostě

Pochodově

2 5 1 3 1 3 5 2 4

f *p*

7 1 1 3

f *mf*

Na tom pražským mostě, rozmarýna roste,
žádněj ji tam nezalejvá, ona sama roste,
žádněj ji tam nezalejvá, ona sama roste.

Já tam tudy půjdu, zalejvat ji budu,
ona se mi zazelená, já ji trhat budu.

V řádku chybí taktové čáry, zkus je dopsat.

Vyplň mezery v řádku tak, aby byly v každém taktu čtyři doby.

4/4 | | | ||

Které z těchto not a pomlk přiřadíš k jedné době, ke dvěma, třem nebo čtyřem dobám ve 4/4 taktu?

1 doba

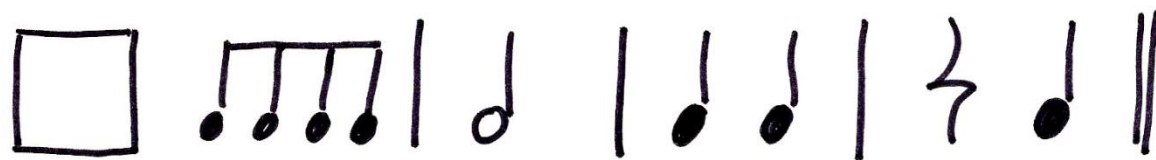
2 doby

3 doby

4 doby

Do čtverečků doplň taktová označení následujících rytmů.

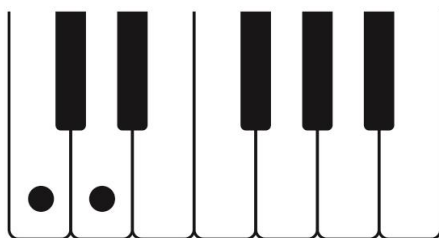
Sekunda

Vzdálenost jedné klávesy nebo noty k nejbližší druhé klávese nebo notě se nazývá sekunda. Sekundy znějí ostře, hrajeme je dvěma sousedními prsty na dvou sousedních klávesách.

Zkus si zahrát několik sekund na různých místech klaviatury, střídej levou i pravou ruku. Uvědom si vždy dva sousední prsty, které hrají dva sousední tóny.

V notovém zápise je poznáš snadno, jedna nota je na lince a druhá nota v mezeře, nebo první nota je v mezeře a druhá nota na lince.

Sekundy melodické – sekundy, které se hrají po sobě, například: c – d, d – e

Sekundy harmonické – znějí současně, hrajeme oba tóny najednou

Zahraj si následující cvičení a poslouchej, jak znějí sekundy. Dopiš prstoklady k notám. Zakroužkuj sekundy melodické červeně a sekundy harmonické modře.

Pravou rukou hraj prsty 234 a napiš sekundy směrem nahoru od tónů.

G -

C -

Levou rukou hraj prsty 234 a napiš sekundy směrem dolů.

A -

E -

Zahraj si následující písničku, ve které určitě uslyšíš a v notovém zápise poznáš sekundové postupy. Vezmi si barevnou pastelkou a vyznač obloučkem v písničce všechny sekundy.

Ach, není tu, není

3 2 1

8

13

Ach, není tu, není, co by mne těšilo, ach není tu, není, co mne těší.
Kdyby tu bývalo, co mne těšovalo, bylo by mé srdce veselejší.

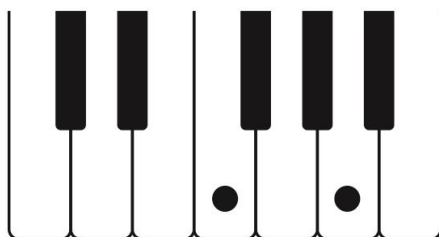
Tercie

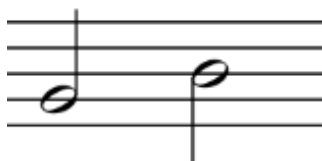
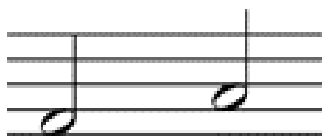
Tercie je vzdálenost tří kláves nebo tří not.

Tento interval zní líbezně a přívětivě. Zahraj si jich několik na různých místech klaviatury a poslouchej, jak znějí.

Tercie hrajeme ob jednu klávesu a také ob jeden prst. V notovém zápise se dají dobře poznat, jejich noty jsou buď obě na sousedních linkách, nebo v sousedních mezerách.

Zahraj si následující písničku. Poslouchej, jestli tam uslyšíš nějaké terciové postupy. Podívej si do notového zápisu a vyznač obloučkem všechny tercie.

Poštovský panáček

3 5 1 3 5

mf

2

9

p *mf*

Jede, jede poštovský panáček, jede, jede poštovský pán.
Má vraný koníčky, jako dvě rybičky, jede, jede do Rokycan.

V následujícím cvičení dopiš notu tak, aby melodie postupovala po terciích.

5

9

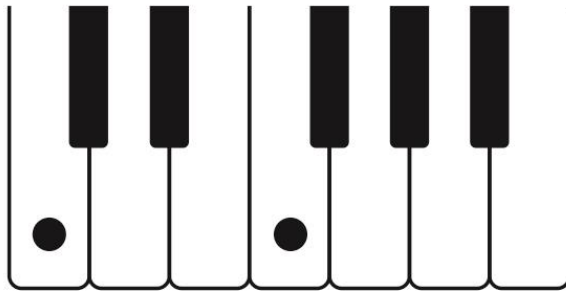
Kvarta

Kvarta je vzdálenost čtyř tónů nebo čtyř not.

Kvarta zní energicky, můžeme ji hrát 1. a 4. prstem nebo 2. a 5. prstem. V notovém zápise ji snadno poznáš. Jedna nota je umístěna na lince a druhá nota v mezeře. Zahraj si několik kvart na různých místech klaviatury a poslouchej, jak znějí.

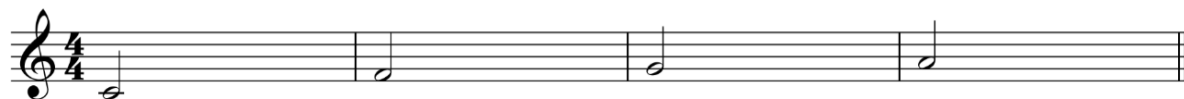
Zahraj si následující písničku. Vyznač obloučkem kvarty melodické a zakroužkuj kvarty harmonické.

Červená se line záře

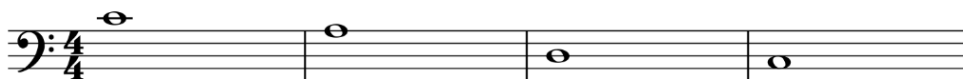
Červená se line záře, oheň, oheň, hřeje ruce barví tváře.

Dopiš do notové osnovy kvarty melodické. V prvních dvou taktech napiš kvarty směrem nahoru, v dalších dvou taktech směrem dolů. Napiš si vhodný prstoklad ke každé kvartě. Celé cvičení si také zahraj.

Dopiš kvarty harmonické, v prvních dvou taktech směrem dolů a v dalších taktech směrem nahoru. Napiš vhodný prstoklad ke každé kvartě a cvičení si zahraj.

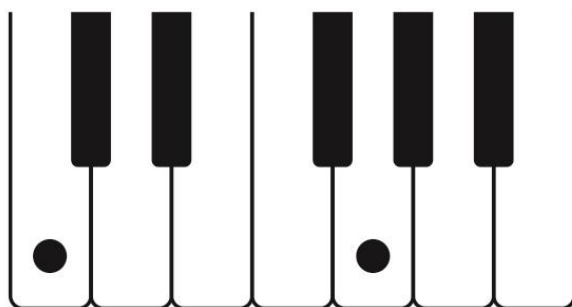
Kvinta

Kvinta je vzdálenost pěti tónů nebo pěti not.

Zní trochu prázdně, kvinta harmonická se často používá v doprovodech lidových písní, říkáme jí dudácká kvinta. V zápise ji také dobře poznáš, obě její noty jsou buď na linkách nebo obě v mezerách. Kvintu hrajeme 1. a 5. prstem.

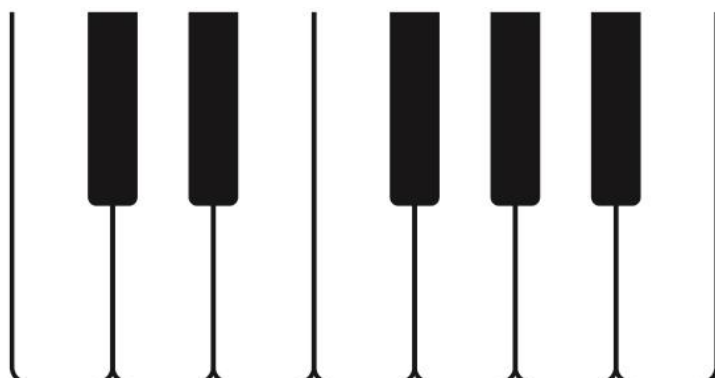
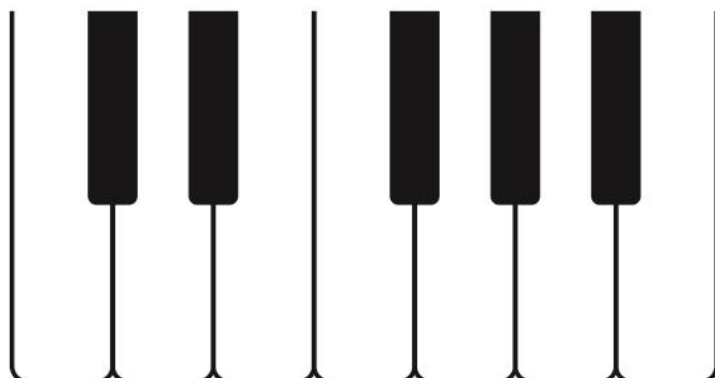
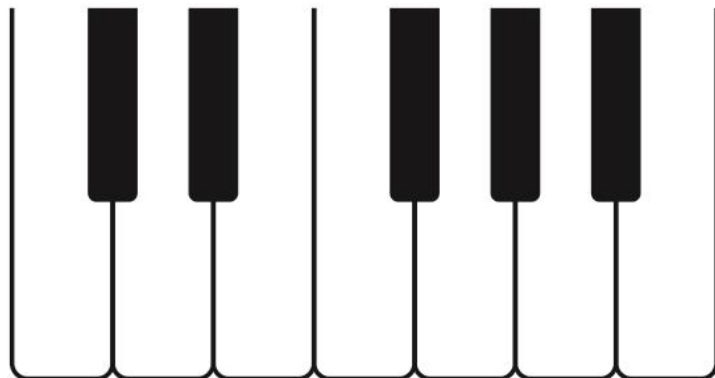

Zahraj si následující skladbičku. Vyznač obloučkem všechny melodické kvinty. Zakroužkuj harmonické kvinty.

Taneček - kvinta

Hledej na klavíru kvinty a zakresli některé do klaviatur křížkem. Pod označené klávesy napiš jejich jména.

Základní umělecká škola Trutnov
Krakonošovo náměstí 73, 541 01 Trutnov
www.zustrutnov.cz